

32

Besluit van 17 januari 2012, houdende wijziging van het Staatsexamenbesluit VO en het Staatsexamenbesluit VO BES in verband met invoering van de mogelijkheid tot het afleggen van staatsexamen in de algemene vakken van de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van 6 oktober 2011, nr. WJZ/332783 (3854), directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan mede namens Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;

Gelet op artikel 60 van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 116 van de Wet voortgezet onderwijs BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 8 december 2011, no. W05.11.0425/l);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, van 12 januari 2012, nr. WJZ/353883 (3854), directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht mede namens Onze Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I WIJZIGING STAATSEXAMENBESLUIT VO

Het Staatsexamenbesluit VO wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 komt te luiden:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

basisberoepsgerichte leerweg: de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet;

centraal examen: het centraal examen, bedoeld in artikel 4, derde lid;

college-examen: het college-examen, bedoeld in artikel 4, tweede lid;

College voor examens: College voor examens, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor examens;

deeleindexamen: het deeleindexamen, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Eindexamenbesluit VO;

deelstaatsexamen: het examen in één of meer van de voor het staatsexamen voorgeschreven vakken;

gemengde leerweg: de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet;

havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de wet;

inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijs-toezicht;

instelling voor educatie en beroepsonderwijs: een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, voor zover het betreft door die instelling verzorgde opleidingen vavo;

kaderberoepsgerichte leerweg: de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet;

kandidaat: degene die zich op grond van artikel 3 heeft aangemeld voor toelating tot het afleggen van het staatsexamen of deelstaatsexamen;

maatschappelijke stage: maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 6f van de Wet op het voortgezet onderwijs;

mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in artikel 9 van de wet;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

opleiding vavo: een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, voor zover leidend tot het diploma vwo, het diploma havo of het diploma vmbo theoretische leerweg;

profiel: een in artikel 12 van de wet genoemd profiel;

profielwerkstuk: het in artikel 4, derde lid, van het Eindexamenbesluit VO bedoelde profielwerkstuk;

school: een school voor vwo, een school voor havo of een school voor vmbo, tenzij anders blijkt;

sector: een sector als bedoeld in artikel 10, derde lid, van de wet;

sectorwerkstuk: het sectorwerkstuk, bedoeld in artikel 4, vijfde lid, van het Eindexamenbesluit VO;

staatsexamen: het staatsexamen ter verkrijging van het diploma vwo, het diploma havo of het vmbo, met dien verstande dat het staatsexamen vmbo voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg enkel in de algemene vakken wordt afgenomen;

theoretische leerweg: de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet;

toets: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;

vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet;

vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de wet;

wet: Wet op het voortgezet onderwijs.

B

Artikel 2 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het opschrift komt te luiden:

Artikel 2. Verschuldigd bedrag en voorgeschreven legitimatie voor toelating tot afleggen (deel)staatsexamen.

2. Onder vernummering van het vijfde en zesde lid tot zesde en zevende lid wordt na het vierde lid een lid ingevoegd, luidende:

5. Ten aanzien van kandidaten afkomstig van een school ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan artikel 29, lid 1a, van de wet, of een instelling voor educatie en beroepsonderwijs ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan artikel 6a.2.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, is het bedrag, bedoeld in het eerste en tweede lid, verschuldigd door het bevoegd gezag van die school of instelling.

C

Na artikel 2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2a. Toelating tot staatsexamen beroepsgerichte leerwegen en gemengde leerweg vmbo

Tot het staatsexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg, wordt uitsluitend toegelaten:

a. de kandidaat die ten tijde van de aanmelding voor het staatsexamen is ingeschreven als deelnemer aan een beroepsopleiding als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs, eerder is afgewezen voor het eindexamen vmbo in een in de aanhef genoemde leerweg, en een cijferlijst overlegt waaruit blijkt dat voor elk van de beroepsgerichte vakken waarin eindexamen is afgelegd, het eindcijfer 6 of meer is behaald;

b. de kandidaat die is ingeschreven aan een school voor voortgezet speciaal onderwijs of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra en die met toepassing van artikel 30 van de Wet op het voortgezet onderwijs het eindexamen vmbo in een in de aanhef genoemde leerweg heeft afgelegd, indien de leerling daarvoor is afgewezen en een cijferlijst overlegt waaruit blijkt dat voor elk van de beroepsgerichte vakken waarin eindexamen is afgelegd, het eindcijfer 6 of meer is behaald.

D

Artikel 8 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. De artikelen 11, 12, 13, 22, 23, 24 en 25 van het Eindexamenbesluit VO voor zover zij betrekking hebben op het eindexamen vwo van opleidingen vavo, het eindexamen havo van opleidingen vavo, het eindexamen vmbo theoretische leerweg van opleidingen vavo en het eindexamen in de algemene vakken van de overige leerwegen van het vmbo, zijn van overeenkomstige toepassing op respectievelijk het staatsexamen vwo, het staatsexamen havo en het staatsexamen vmbo.

2. In het tweede lid wordt «de theoretische leerweg» vervangen door: een leerweg van het vmbo.

E

Artikel 10 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Onverminderd vrijstellingen en ontheffingen op grond van de artikelen 11, 12, 13, 22 en, voor zover het betreft de algemene vakken, 23 tot en met 25 van het Eindexamenbesluit VO en met inachtneming van de beperking in artikel 25, derde lid, aanhef en onderdeel d, dat van een school voor voortgezet onderwijs slechts één cijferlijst in beschouwing kan worden genomen, is de kandidaat die staatsexamen aflegt:

a. vrijgesteld van het examen in een vak in het vwo op grond van een examen vwo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

b. vrijgesteld van het examen in een vak in het havo op grond van een examen vwo of havo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

c. vrijgesteld van het examen in een vak in de theoretische of gemengde leerweg van het vmbo op grond van een examen vwo, havo, vmbo theoretische leerweg of vmbo gemengde leerweg, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

d. vrijgesteld van het examen in een vak in de basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo op grond van een examen vwo, havo of vmbo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

e. vrijgesteld van het examen in een vak van het vwo, havo of vmbo op grond van het overeenkomstige examen, afgelegd in Aruba, Curaçao of Sint Maarten, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

f. vrijgesteld van het profielwerkstuk, indien reeds eerder een profielwerkstuk is gemaakt dat betrekking heeft op een of meer vakken van dezelfde schoolsoort, behorende tot het profiel van de kandidaat en waarvoor een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

g. vrijgesteld van het sectorwerkstuk, indien reeds eerder een sectorwerkstuk is gemaakt dat betrekking heeft op een thema uit die sector, en dat is beoordeeld als «voldoende» of «goed».

2. In het derde lid wordt «eerste lid, onder a of b» vervangen door: eerste lid, onder a tot en met d.

3. In het vierde lid wordt «eerste lid, onder a tot en met d» vervangen door: eerste lid, onder a tot en met f.

F

Artikel 26 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de aanhef van het eerste lid wordt de zinsnede «staatsexamen voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs van de theoretische leerweg, genoemd in artikel 10 van de Wet op het voortgezet onderwijs,» vervangen door: staatsexamen vmbo.

2. Aan het eerste lid wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

d. voor het sectorwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

3. Het vierde lid komt te luiden:

4. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdelen a, b en c, wordt het eindcijfer van het afdelingsvak of het intrasectorale of intersectorale programma in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg meegerekend als twee eindcijfers.

G

Artikel 30 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het derde lid wordt «diploma vmbo-theoretische leerweg» vervangen door: diploma vmbo.

2. In het zesde lid, wordt telkens «v.w.o.» vervangen door «vwo», «h.a.v.o.» vervangen door «havo» en «v.m.b.o.» vervangen door: vmbo.

3. In het zesde lid, onderdeel a, onder 4° en onder 5°, vervalt de zinsnede «, voor zover het betreft de theoretische leerweg».

4. In het zesde lid, onderdeel b, vervalt in de aanhef « theoretische leerweg».

5. Het zesde lid, onderdeel b, onder 3°, komt te luiden:

3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het staatsexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg of de gemengde leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen of staats-examen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, of artikel 10d, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;.

ARTIKEL II WIJZIGING STAATSEXAMENBESLUIT VO BES

Het Staatsexamenbesluit VO BES wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 komt te luiden:

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

basisberoepsgerichte leerweg: de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 18 van de wet;

centraal examen: het centraal examen, bedoeld in artikel 4, derde lid;

college-examen: het college-examen, bedoeld in artikel 4, tweede lid;

College voor examens: College voor examens, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor examens;

deeleindexamen: het deeleindexamen, bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Eindexamenbesluit VO BES;

deelstaatsexamen: het examen in één of meer van de voor het staatsexamen voorgeschreven vakken;

gemengde leerweg: de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 29 van de wet;

havo: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 14 van de wet;

inspectie: de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijs-toezicht;

instelling voor educatie en beroepsonderwijs: een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, voor zover het betreft door die instelling verzorgde opleidingen vavo;

kaderberoepsgerichte leerweg: de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 18 van de wet;

kandidaat: degene die zich op grond van artikel 3 heeft aangemeld voor toelating tot het afleggen van het staatsexamen of deelstaatsexamen;

mavo: middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, als bedoeld in artikel 15 van de wet;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

opleiding vavo: een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, voor zover leidend tot het diploma vwo, het diploma havo of het diploma vmbo theoretische leerweg;

profiel: een in artikel 38 van de wet genoemd profiel;

profielwerkstuk: het in artikel 4, tweede lid, van het Eindexamenbesluit VO BES bedoelde profielwerkstuk;

school: een school voor vwo, een school voor havo of een school voor vmbo, tenzij anders blijkt;

sector: een sector als bedoeld in artikel 16, derde lid, van de wet;

sectorwerkstuk: het sectorwerkstuk, bedoeld in artikel 4, vierde lid, van het Eindexamenbesluit VO BES;

staatsexamen: het staatsexamen ter verkrijging van het diploma vwo, het diploma havo of het diploma vmbo, met dien verstande dat het staatsexamen vmbo voor zover het betreft de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg enkel in de algemene vakken wordt afgenomen;

theoretische leerweg: de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 16 van de wet;

toets: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht;

vmbo: voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 44 van de wet;

vwo: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 13 van de wet;

wet: Wet voortgezet onderwijs BES.

B

Artikel 2 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het opschrift komt te luiden:

Artikel 2. Verschuldigd bedrag en voorgeschreven legitimatie voor toelating tot afleggen (deel)staatsexamen.

2. Onder vernummering van het vijfde en zesde lid tot zesde en zevende lid wordt na het vierde lid een lid ingevoegd, luidende:

5. Ten aanzien van kandidaten afkomstig van een school ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan artikel 72, lid 1a, van de wet, of een instelling voor educatie en beroepsonderwijs ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan artikel 6.2.2a van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, is het bedrag, bedoeld in het eerste en tweede lid, verschuldigd door het bevoegd gezag van die school of instelling.

C

Na artikel 2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2a. Toelating tot staatsexamen beroepsgerichte leerwegen en gemengde leerweg vmbo

Tot het staatsexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg, wordt uitsluitend toegelaten de kandidaat die ten tijde van de aanmelding voor het staatsexamen is ingeschreven als deelnemer aan een beroepsopleiding

als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, eerder is afgewezen voor het eindexamen vmbo in een van de genoemde leerwegen, en een cijferlijst overlegt waaruit blijkt dat voor elk van de beroepsgerichte vakken waarin eindexamen is afgelegd, het eindcijfer 6 of meer is behaald.

D

Artikel 7 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. De artikelen 11 tot en met 17 van het Eindexamenbesluit VO BES voor zover zij betrekking hebben op het eindexamen vwo van opleidingen vavo, het eindexamen havo van opleidingen vavo, het eindexamen vmbo theoretische leerweg van opleidingen vavo en het eindexamen in de algemene vakken van de overige leerwegen van het vmbo, zijn van overeenkomstige toepassing op respectievelijk het staatsexamen vwo, het staatsexamen havo en het staatsexamen vmbo.

2. In het tweede lid wordt «de theoretische leerweg» vervangen door: een leerweg van het vmbo.

E

Artikel 9 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Onverminderd vrijstellingen en ontheffingen op grond van de artikelen 11 tot en met 14 en, voor zover het betreft de algemene vakken, 15 tot en met 17 van het Eindexamenbesluit VO en met inachtneming van de beperking in artikel 23, derde lid, aanhef en onderdeel d, dat van een school voor voortgezet onderwijs slechts één cijferlijst in beschouwing kan worden genomen, is de kandidaat die staatsexamen aflegt:

a. vrijgesteld van het examen in een vak in het vwo op grond van een examen vwo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

b. vrijgesteld van het examen in een vak in het havo op grond van een examen vwo of havo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

c. vrijgesteld van het examen in een vak in de theoretische of gemengde leerweg van het vmbo op grond van een examen vwo, havo, vmbo theoretische leerweg of vmbo gemengde leerweg, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

d. vrijgesteld van het examen in een vak in de basisberoepsgerichte of kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo op grond van een examen vwo, havo of vmbo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

e. vrijgesteld van het examen in een vak van het vwo, havo of vmbo op grond van het overeenkomstige examen, afgelegd in Aruba, Curaçao of Sint Maarten, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

f. vrijgesteld van het profielwerkstuk, indien reeds eerder een profielwerkstuk is gemaakt dat betrekking heeft op een of meer vakken van dezelfde schoolsoort, behorende tot het profiel van de kandidaat en waarvoor een eindcijfer 6 of hoger is behaald;

g. vrijgesteld van het sectorwerkstuk, indien reeds eerder een sectorwerkstuk is gemaakt dat betrekking heeft op een thema uit die sector, en dat is beoordeeld als «voldoende» of «goed».

2. In het derde lid wordt «eerste lid, onder a of b» vervangen door: eerste lid, onder a tot en met d.

3. In het vierde lid wordt «eerste lid, onder a tot en met d» vervangen door: eerste lid, onder a tot en met f.

F

Artikel 24 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de aanhef van het eerste lid wordt de zinsnede «staatsexamen voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs van de theoretische leerweg, genoemd in artikel 16 van de Wet voortgezet onderwijs BES,» vervangen door: staatsexamen vmbo.

2. Aan het eerste lid wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel c door een komma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
d. voor het sectorwerkstuk de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald.

3. Het vierde lid komt te luiden:

4. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdelen a, b en c, wordt het eindcijfer van het afdelingsvak of het intrasectorale of intersectorale programma in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg meegerekend als twee eindcijfers.

G

Artikel 28 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het derde lid wordt «diploma vmbo-theoretische leerweg» vervangen door: diploma vmbo.

2. In het zesde lid, onderdeel a, onder 4° en onder 5°, vervalt de zinsnede «, voor zover het betreft de theoretische leerweg».

3. In het zesde lid, onderdeel b, vervalt in de aanhef «theoretische leerweg».

4. Het zesde lid, onderdeel b, onder 3°, komt te luiden:

3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het staatsexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg of de gemengde leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen of staats-examen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 16, negende lid, of artikel 29, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer.

ARTIKEL III. INWERKINGTREDING

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 26, zesde lid j° vijfde lid van de Wet op de Raad van State, omdat het uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 17 januari 2012

Beatrix

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
M. J. M. Verhagen

Uitgegeven de *achtste* februari 2012

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Wat regelt dit besluit?

Deze wijziging van het Staatsexamenbesluit VO (en het Staatsexamenbesluit VO BES) regelt dat een staatsexamendiploma voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (hierna: vmbo) ook kan worden behaald voor de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo. Tot aan de inwerkingtreding van dit besluit kon alleen staats-examen in de theoretische leerweg van het vmbo worden afgelegd.

De staatsexamenkandidaat die van deze nieuwe mogelijkheid gebruik wil maken, wordt alleen in de algemene vakken geëxamineerd door het College voor examens: examinering in de beroepsgerichte vakken blijft voorbehouden aan de scholen voor vmbo.

De toegang tot het staatsexamen staat alleen open voor leerlingen die (al dan niet als extraneus) zijn gezakt voor het eindexamen vmbo. Elk van de behaalde eindcijfers voor de beroepsgerichte vakken moet dan wel een 6 of hoger zijn. Het College voor examens betreft deze eindcijfers samen met de eindcijfers voor het staatsexamen in de algemene vakken bij de uitslagbepaling voor het staatsexamen.

2. Doel en achtergrond van het besluit

Voordat dit besluit tot stand kwam, omvatte het werkingsgebied van de staatsexamens alleen het vwo, havo en mavo. Er is echter blijkens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot wijziging van diverse onderwijswetten in verband met onder meer afschaffen van de verblijfsduurbepanking in het voortgezet onderwijs, bewaken van de examenkwaliteit in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, alsmede uitbreiding van de staatsexamenmogelijkheden¹ (hierna: de wet) behoefte aan verruiming van dat werkingsgebied naar ook de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo. Zo verblijven er op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en in penitentiaire inrichtingen ook leerlingen voor wie staatsexamens in de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo perspectief kunnen bieden op het behalen van een diploma vmbo. Mede in verband daarmee is artikel 60 van de Wet op het voortgezet onderwijs verbreed.² Deze verbreding noodzaakt tot aanpassing van het Staatsexamenbesluit VO.

Artikel 25, derde lid, van het Staatsexamenbesluit VO bepaalt dat de uitslag ter verkrijging van het staatsexamendiploma wordt vastgesteld op grond van de daar genoemde eindcijfers, cijferlijsten of bewijzen van ontheffing, al dan niet in combinatie. Het gaat daarbij onder meer om:

- de eindcijfers van in dat jaar afgelegde deelstaatsexamens;
- één cijferlijst van een school voor voortgezet onderwijs.

De leerling legt (als extraneus) het eindexamen af aan de school voor vmbo waaraan hij is ingeschreven en ontvangt daarvoor een cijferlijst met de behaalde eindcijfers, waaronder die voor de beroepsgerichte vakken. Hij legt, indien hij is gezakt voor het eindexamen maar wel een voldoende heeft behaald voor de beroepsgerichte vakken, vervolgens voor de algemene vakken staatsexamen af ten overstaan van het College voor examens en ontvangt daarvoor eindcijfers. Het College voor examens stelt op grond van het totaal van deze eindcijfers de uitslag vast en verstrekt al dan niet het staatsexamendiploma.

¹ Kamerstukken II, 2010–2011, 32 558, nr 3.

² Wet van 8 december 2011 tot wijziging van diverse onderwijswetten in verband met onder meer afschaffen van de verblijfsduurbepanking in het voortgezet onderwijs, bewaken van de examenkwaliteit in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs, alsmede uitbreiding van de staatsexamenmogelijkheden (Stb. 2011, 656).

Door deze verbreding strekt de staatsexamenmogelijkheid zich overigens ook uit over het agrarisch vmbo. Ook daar gaat het alleen om de algemene vakken, niet om de beroepsgerichte (dus ook typisch agrarische) vakken.

3. Voor wie geldt het besluit?

Dit besluit is gericht op de volgende groepen leerlingen:

1. reguliere vbo-leerlingen die het eindexamen vmbo in een andere dan de theoretische leerweg hebben afgelegd aan een school, daarvoor zijn gezakt, maar wel een voldoende eindcijfer hebben behaald voor de beroepsgerichte vakken. Deze leerlingen kunnen zich aanmelden voor het staatsexamen vmbo bij het College voor examens. Het gaat hierbij om leerlingen die al zijn toegelaten tot een mbo-1 of -2 opleiding aan een instelling als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs en die op een bepaald moment besluiten, alsnog een staatsexamen vmbo af te leggen: met een vmbo-diploma kunnen zij worden toegelaten worden tot een mbo-2 respectievelijk mbo-3-opleiding;

2. leerlingen voortgezet speciaal onderwijs die als extraneus (conform artikel 30 van de Wet op het voortgezet onderwijs) een examen in een andere dan de theoretische leerweg hebben afgelegd, daarvoor zijn gezakt, maar wel een voldoende hebben gehaald voor de beroepsgerichte vakken. Deze leerlingen kunnen zich aanmelden voor het staatsexamen vmbo in de algemene vakken ten overstaan van het College voor examens. Het gaat hierbij om leerlingen die in een symbiose-constructie bij de vbo-school de beroepsgerichte vakken volgen, vaak bij diezelfde school een volledig eindexamen doen maar het diploma niet behalen.

Voor beide groepen geldt dat kandidaten die nog leer- of kwalificatieplichtig zijn, conform de Leerplichtwet 1969, dagonderwijs zullen moeten volgen.

4. Administratieve lasten

Er worden geen administratieve lasten voorzien voor scholen. Voor een staatsexamen moet de kandidaat zich individueel aanmelden.

De administratieve last voor de burger (kandidaat die staatsexamen wil afleggen) beperkt zich tot de digitale inschrijving waarbij persoonlijke gegevens, opleidingsniveau, vakkenpakket en cijfers worden doorgegeven. DUO meldt de kandidaat welke vrijstellingen hij heeft en wanneer en waar het examen voor de gekozen vakken wordt afgenomen, nadat de kandidaat het verschuldigd bedrag voor toelating tot de examens heeft betaald. Per vak is het tarief nu 56 euro met een maximum van 567 euro voor een volledig staatsexamen. De ervaring bij de andere schoolsoorten leert dat per kandidaat gemiddeld in twee vakken examens wordt afgelegd. De verwachting is dat niet meer dan 2000 vbo-leerlingen zich jaarlijks zullen melden. De totale administratieve lasten voor burgers (kandidaten) bedragen dan jaarlijks 1000 uur en 224.000 euro.

5. Uitvoering en handhaafbaarheid

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) heeft eerder aangegeven dat het wetsvoorstel waarbij artikel 60 van de WVO is verbreed tot ook andere vormen van vmbo dan de theoretische leerweg, uitvoerbaar is maar wel leidt tot aanpassing van de systemen. Over deze aanpassingen heeft DUO het Ministerie van OCW nader geïnformeerd bij de beoordeling van de uitvoerbaarheid van onderhavig besluit. DUO acht het besluit uitvoerbaar en handhaafbaar.

De Inspectie van het Onderwijs en de Auditdienst hebben bij gelegenheid van de uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets geen opmerkingen gemaakt met betrekking tot de handhaafbaarheid van de verbreding.

6. Financiële gevolgen

De te verwachten financiële gevolgen zijn marginaal. Het gaat jaarlijks om een gering aantal vmbo-leerlingen die een deel van de kosten al moeten betalen.

7. Caribisch Nederland

De wijzigingen die door dit besluit zijn aangebracht in het Staatsexamenbesluit VO zijn op dezelfde wijze ook doorgevoerd in de overeenkomstige artikelen van het Staatsexamenbesluit VO BES. Ook op de BES-eilanden wordt mogelijk gemaakt om een staatsexamendiploma vmbo af te leggen in de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo.

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A (artikel 1)

Omdat het staatsexamen vmbo niet langer uitsluitend betrekking heeft op de theoretische leerweg, zijn begripsomschrijvingen opgenomen van de verschillende leerwegen binnen het vmbo. Bovendien zijn de begripsomschrijvingen van «school», «staatsexamen» en «vmbo» op deze uitbreiding naar alle leerwegen van het vmbo aangepast.

Artikel I, onderdeel B (artikel 2)

Het opschrift van artikel 2 is aangepast om het beter aan te laten sluiten op de inhoud van dat artikel, mede in relatie tot het nieuw ingevoegde artikel 2a.

Daarnaast is in artikel 2, in het nieuwe vijfde lid, invulling gegeven aan de laatste volzin van artikel 60, vijfde lid, van de wet. Indien de examenbevoegdheid van een school of instelling tijdelijk is ontnomen op grond van artikel 29, lid 1a, van de WVO of artikel 6a.2.1 van de WEB, kunnen de leerlingen aan die school, respectievelijk de deelnemers aan die instelling, geen eindexamen afleggen. In plaats daarvan leggen ze een staatsexamen af. De kosten van het staatsexamen komen niet voor rekening van de leerlingen van die school, respectievelijk deelnemers aan die instelling, maar voor rekening van het bevoegd gezag van die school of instelling.

Artikel I, onderdeel C (artikel 2a)

Het nieuwe artikel 2a beschrijft de gevallen waarin en voorwaarden waaronder men kan worden toegelaten tot het staatsexamen vmbo in de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo. Zie daarover de paragrafen 2 en 3 van deze nota van toelichting. Omdat de beroepsgerichte vakken niet kunnen worden geëxamineerd op het staatsexamen dient voor toelating tot het staatsexamen vmbo in de een van de beroepsgerichte leerwegen of de gemengde leerweg een cijferlijst overlegd te worden waaruit blijkt dat de beroepsgerichte vakken reeds eerder met voldoende resultaat zijn afgerond.

Artikel I, onderdeel D (artikel 8)

In artikel 8 is tot uitdrukking gebracht dat de verbreding van de staatsexamenmogelijkheid in de beroepsgerichte leerwegen en de gemengde leerweg van het vmbo is beperkt tot de algemene vakken. Voorts is de verbreding zelf verwerkt in dit artikel.

Artikel I, onderdeel E (artikel 10)

In de aanhef van het eerste lid van artikel 10 is tot uitdrukking gebracht dat de verbreding van de staatsexamenmogelijkheid wat betreft de gemengde leerweg en de beroepsgerichte leerwegen van het vmbo beperkt is tot de algemene vakken. In de onderdelen c en d is opgenomen dat de kandidaat bij het staatsexamen vmbo is vrijgesteld van vakken waarin al eerder met voldoende resultaat examen is afgelegd. Hieronder vallen in elk geval de beroepsgerichte vakken.

Artikel 10, vierde lid, heeft wat het staatsexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de gemengde leerweg betreft slechts betrekking op de algemene vakken. Op grond van artikel 2a moeten immers om toegelaten te worden tot het staatsexamen vmbo in een van deze leerwegen de beroepsgerichte vakken met een eindcijfer 6 of meer zijn afgerond. Als voor een beroepsgericht vak een eindcijfer 5 of 4 is behaald, is niet aan de voorwaarden voor toelating tot het staatsexamen is voldaan.

Artikel I, onderdeel F (artikel 26)

In artikel 26, eerste lid, is de verbreding van de staatsexamenmogelijkheid verwerkt door de beperking tot de theoretische leerweg te schrappen.

Het ingevoegde onderdeel d van het eerste lid is inhoudelijk gelijk aan het oude vierde lid. In het nieuwe vierde lid is voor de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo, parallel aan de uitslagbepaling in artikel 49 van het Eindexamenbesluit VO, opgenomen dat het eindcijfer van het afdelingsvak of het intrasectorale of intersectorale programma wordt meegeteld als twee eindcijfers.

Op grond van artikel 25, derde lid, kunnen bij de vaststelling van de uitslag van het staatsexamen vmbo de resultaten van eerder afgelegde examens worden betrokken. De beroepsgerichte vakken van het vmbo kunnen niet worden geëxamineerd bij het staatsexamen vmbo. Bij de uitslag van het staatsexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg worden voor de beroepsgerichte vakken daarom altijd de resultaten betrokken van een cijferlijst van een school voor voortgezet onderwijs.

Artikel I, onderdeel G (artikel 30)

In artikel 30, zesde lid, is de verbreding van de staatsexamenmogelijkheid verwerkt door de beperking tot de theoretische leerweg te schrappen en door ook de gemengde leerweg op te nemen in onderdeel b, onder 3°.

Artikel II

Voor een toelichting op de onderdelen van dit artikel wordt verwezen naar de gelijk geletterde onderdelen van artikel I. In het Staatsexamenbesluit VO BES zijn dezelfde wijzigingen doorgevoerd als in het Staatsexamenbesluit VO, alleen wijken de betreffende artikelnummers enigszins af. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de gewijzigde artikelen van het

Staatsexamenbesluit VO corresponderen met die van het Staatsexamenbesluit VO BES:

Onderdeel	Artikel I (Staatsexamenbesluit VO)	Artikel II (Staatsexamenbesluit VO BES)
A	artikel 1	artikel 1
B	artikel 2	artikel 2
C	artikel 2a	artikel 2a
D	artikel 8	artikel 7
E	artikel 10	artikel 9
F	artikel 26	artikel 24
G	artikel 30	artikel 28

Alleen onderdeel b van artikel 2a van het Staatsexamenbesluit VO komt niet terug in het Staatsexamenbesluit VO BES, omdat er in de BES geen voortgezet speciaal onderwijs is. Er is in Caribisch Nederland geen equivalent van de Wet op de expertisecentra (WEC).

Deze nota van toelichting is ondertekend mede namens de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart